

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Tomáše Kocourka a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **M. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 2. 2022, č. j. OAM-28/ZA-ZA11-ZA03-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 2. 2023, č. j. 19 Az 11/2022-31, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalobkyně **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 2. 2023, č. j. 19 Az 11/2022-31.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku městského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 2. 2022, č. j. OAM-28/ZA-ZA11-ZA03-2022. Tímto rozhodnutím byla podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zamítnuta žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná.

[2] Stěžovatelka s kasační stížností spojila návrh na přiznání odkladného účinku. V jeho odůvodnění uvedla, že pokud by kasační stížnosti odkladný účinek přiznán nebyl, vznikla by jí větší újma, než jaká by jeho přiznáním vznikla jiným osobám. Byla by totiž nucena opustit Českou republiku, a přišla by tak o možnost vyčkat výsledku soudního řízení. Dále by jí byla odepřena možnost být v přímém kontaktu se svým právním zástupcem, což by porušovalo její právo na spravedlivý proces. Vycestování by navíc mohlo vážným způsobem zhoršit její zdravotní stav a způsobit fatální následky. Závěrem návrhu stěžovatelka uvedla, že přiznáním odkladného účinku nemůže dojít k zásahu do práv třetích osob, ani k rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[3] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí, neboť má za to, že v daném případě nejsou splněny požadavky § 73 odst. 2 zákona č.

150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a žádá, aby Nejvyšší správní soud návrhu nevyhověl. Je toho názoru, že důvody, které stěžovatelka ve svém návrhu uvedla, nemohou prokázat vznik natolik intenzivního následku, který by se dal klasifikovat jako újma ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Tato tvrzená újma navíc ani není v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozhodnutí. Dále žalovaný ve svém vyjádření shrnuje skutečnosti týkající se stěžovatelčiny žádosti o mezinárodní ochranu. Věnuje se jejímu zdravotnímu stavu, který není dle jeho názoru natolik špatný, aby odůvodňoval přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatelce navíc nebyla rozhodnutím žalovaného uložena povinnost vycestovat z území České republiky. Závěrem svého vyjádření žalovaný uvedl, žádost stěžovatelky byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná, neboť mezinárodní ochrana neslouží k řešení pobytového statusu cizinců a legalizaci jejich pobytu na území České republiky. K obdobnému účelu pak nemůže sloužit ani institut odkladného účinku kasační stížnosti.

[4] Kasační stížnost v nynější věci nemá ze zákona odkladný účinek (§ 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu). Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, jsou-li splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu; 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58). Uvedené předpoklady musí být naplněny kumulativně.

[5] Pro posouzení, zda jsou splněny výše uvedené předpoklady, je třeba, aby stěžovatel dostatečně určitě tvrdil, jakou újmu pro něj právní následky rozhodnutí znamenají, ale též z jakých konkrétních okolností to dovozuje. Je také povinen prokázat, že újma vzniklá na jeho straně je nepoměrně větší než újma, která přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Ohledně naplnění podmínek pro přiznání odkladného účinku nese stěžovatel břemeno tvrzení a také břemeno důkazní. Obecně vyjádřený zájem stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě bez přistoupení dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (§ 73 odst. 2 s. ř. s., dále viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38).

[6] Nejvyšší správní soud posoudil stěžovatelčin návrh a dospěl k názoru, že jsou splněny předpoklady pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Při svém posouzení zohlednil zejména věk stěžovatelky (rok narození 1940), se kterým jsou nevyhnutelně spojena možná zdravotní rizika. Tato rizika pak z logiky věci výrazně zvyšuje cestování, zejména pak cestování na dlouhé vzdálenosti (jako je vzdálenost mezi Gruzii a Českou republikou), jakož i psychická zátěž spojená právě s cestováním, změnou prostředí, či náhlým odtržením od blízkých osob. Nejvyšší správní soud si je vědom faktu, že stěžovatelka může čelit vysídlení do země původu i v případě, že nebude vyhověno její kasační stížnosti. Pokud by však Nejvyšší správní soud kasační stížnosti vyhověl, a stěžovatelka by mezitím byla nucena opustit území České republiky, byla by nedůvodně

pokračování

vystavena hrozbám spojeným s nadměrným cestováním, kterým by bylo možno zabránit právě přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatelka by posléze měla právo vrátit se do České republiky, což by bylo spojeno s další dlouhou a pro ni rizikovou cestou. Stěžovatelka ve svém návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedla, že by jí v případě vystěhování hrozily fatální následky. Toto tvrzení z dostupných podkladů nelze ověřit, vzhledem k vysokému věku stěžovatelky v kombinaci s výše uvedenými zdravotními problémy však nelze jakékoli vážné následky plně vyloučit. Tyto následky by se pak daly označit za vážnou a nenávratnou újmu.

[7] Újma je pak v každém případě výrazně větší než újma, která by přiznáním odkladného účinku hrozila třetím osobám. Nejvyššímu správnímu soudu ostatně není známo, že by jakákoliv újma třetím osobám v důsledku přiznání odkladného účinku mohla hrozit, neboť žádná taková skutečnost ani nevyplývá ze soudního spisu. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že újma, která by výkonem rozhodnutí žalovaného stěžovatelce hrozila, není větší než újma, která by hrozila přiznáním odkladného účinku jiným osobám. Tuto újmu, jakož i konkrétní újmu ohrožené osoby, však žalovaný nijak blíže nespecifikoval.

[8] Nejvyšší správní soud je rovněž toho názoru, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti za stávajících okolností nedojde k ohrožení žádného důležitého veřejného zájmu. Povinnost tvrdit a doložit, že by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, stíhá primárně žalovaného, jenž k této otázce ve svém vyjádření k návrhu nic neuvedl. Kromě toho možnost vzniku jakékoli újmy veřejným zájmům nevyplývá ze spisové dokumentace.

[9] Ze spisového materiálu nadto vyplývá, že stěžovatelka podala návrh na přiznání odkladného účinku i v řízení o žalobě vedeném městským soudem. V odůvodnění tohoto návrhu uvedla, že v dubnu 2022 podstoupila v ČR operaci šedého zákalu, byla na pneumologickém vyšetření, neboť se jí hůře dýchá, a že se pohybuje o holi. K těmto tvrzením přiložila lékařské zprávy. Na základě těchto podkladů pak městský soud odkladný účinek žalobě přiznal. Nejvyšší správní soud považuje rovněž za vhodné, aby v této věci v rámci zachování určitého očekávání stěžovatelky postupoval ve shodě s městským soudem.

[10] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že sama stěžovatelka během správního řízení popsala svůj zdravotní stav jako celkově dobrý. Skutečnost, že stěžovatelka dříve subjektivně hodnotila svůj zdravotní stav spíše pozitivně, však nemůže převážet výše popsané objektivně zjištěné skutečnosti (stěžovatelčin věk, zdravotní obtíže stěžovatelky, které vedly k přiznání odkladného účinku správní žalobě, velká vzdálenost mezi Gruzíí a Českou republikou), které k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti s ohledem na absenci ohrožení důležitého veřejného zájmu a neexistenci potenciální újmy, která by mohla přiznáním odkladného účinku vzniknout třetím osobám, zcela postačují.

[11] Je pravdou, že rozhodnutí žalovaného není rozhodnutím o správním vyhoštění; k vydání tohoto rozhodnutí by však mohl žalovaný v důsledku nepřiznání odkladného

účinku kasační stížnosti přistoupit. Nejvyšší správní soud v této věci odkazuje na usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100, ve kterém vyslovil názor, že „*je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území ČR by mohl být stěžovatel donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěží lze předpokládat, že cizinec má předejít případné nenahraditelné újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území ČR a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu v ČR na určitou dobu.*“

[12] Nejvyšší správní soud ve výroku tohoto usnesení stanovil, že odkladný účinek kasační stížnosti se vztahuje na účinky rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 1. 2023, č. j. 4 Az 32/2022-27. Vzhledem k tomu, že i městský soud přiznal žalobě stěžovatelky odkladný účinek, fakticky se tak do meritorního rozhodnutí o kasační stížnosti obnovuje i odkladný účinek ve vztahu k vykonatelnosti napadeného rozhodnutí.

[13] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti lze považovat pouze za rozhodnutí předběžné povahy a nelze na jeho základě předjímat, jak bude rozhodnuto o kasační stížnosti samotné.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. března 2023

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu